

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj - juli/srpanj 2013. godine**

Sarajevo, septembar/rujan 2013. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražakih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	7
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	8
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	10
3.7. <i>Berze</i>	10
4. Vanjski sektor.....	11
5. Strane direktne investicije.....	13

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Čini se da pozitivni trendovi realnog sektora iz prvog tromjesečja polako slabe u drugom tromjesečju 2013. godine. To se prije svega odnosi na industrijsku proizvodnju i robni izvoz. Naime, rast robnog izvoza je nakon stope od 9,7% u prvom tromjesečju 2013. godine smanjen za jedan procentni poen na nivou polugodišta pri čemu je u junu čak zabilježeno i blago smanjenje. Ipak, u julu je zabilježen porast vrijednosti robnog izvoza od 7,3% što je dobar uvod u treće tromjesečje.

U isto vrijeme, uvoz nastavlja padati i u drugom kvartalu tako da je zabilježen polugodišnji pad od 2,3%. U julu je ovaj pad nastavljen obzirom na negativnu stopu od 2,6%. Ipak, obzirom na pad izvoznih i uvoznih cijena iz prvog tromjesečja moguće je da u realnom smislu vanjskotrgovinski deficit nije poboljšan na način i/ili u mjeri kako se čini posmatrajući nominalne pokazatelje. Postepeno slabljenje intenziteta rasta izvoza se odrazilo na industrijsku proizvodnju koja u maju i junu bilježi smanjenje (m/m) čime je donekle umanjeno povećanje iz prvog tromjesečja. Na žalost, negativan trend je nastavljen i u julu kada industrijska proizvodnja bilježi smanjenje u odnosu na juni od 1,1%.

Ipak, industrijska proizvodnja nakon sedam mjeseci bilježi solidan godišnji rast od 6,9%. U isto vrijeme, građevinarstvo bilježi različite trendove po entitetima. Snažan rast građevinskih radova u FBiH od 21,3% u prvom tromjesečju je u velikoj mjeri usporen u drugom kvartalu tako da je polugodišnji rast iznosio 13,2% (g/g). Rast nakon sedam mjeseci je ostao skoro nepromjenjen obzirom na povećanje u julu od 14,1%. S druge strane, u RS je oštar godišnji pad radova iz prvog tromjesečja od 15,8% znatno umanjeno u drugom kvartalu što je rezultiralo znatno nižim polugodišnjim padom od 3,4% (g/g). U julu situacija dodatno pooboljšana rastom od 10,9% (g/g) tako da je sedmomjesečni pad vrijednosti građevinskih radova u RS sveden na svega 0,8% (g/g).

Na žalost, slab ekonomski rast u okruženju karakterisan padom nekih od važnijih izvoznih tržišta, te prilično pesimistične projekcije okruženja ne ostavljaju mnogo prostora za optimizam u drugom polugodištu. Zapravo, navedeni pozitivni pokazatelji izvoza i industrije bi se u tom kontekstu mogli smatrati veoma dobrim rezultatima.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-juli 2013.godine kalendarski prilagođen rast fizičkog obima industrijske proizvodnje u BiH iznosio je 6,9% u odnosu na isti period prethodne godine.¹ Ovaj umjereni rast ostvaren je uglavnom zahvaljujući niskoj osnovici iz prethodne godine, te izrazito povoljnim vremenskim prilikama i blagom povećanju izvozne tražnje u prvoj polovini tekuće godine. Najznačajniji doprinos ukupnom rastu industrijske proizvodnje u periodu januar-juli 2013. godine ostvaren je u prerađivačkoj industriji i sektoru za proizvodnju električne energije koji su u odnosu na isti period prethodne godine ostvarili povećanje proizvodnje od oko 10%. S druge strane sektor rudarstva tokom cijele godine bilježi nešto niži nivo proizvodnje u odnosu na prethodnu godinu i u periodu januar-juli 2013. godine i zabilježio je pad proizvodnje od 8,9%. Međutim, iako je BiH u navedenom periodu ostvarila solidan rast industrijske proizvodnje potrebno je istaći da je rast uglavnom bio rezultat pozitivnih dešavanja u prvom kvartalu 2013. godine. Naime, u posljednjih nekoliko mjeseci (maj, juni, juli) evidentno je da industrijska proizvodnja u BiH izgubila momentum sa početka godine. Tako je prema podacima BHAS-a za juli ukupna desezonirana industrijska proizvodnja u BiH u odnosu na juni 2013. godine zabilježila smanjenje proizvodnje od 1,1%.

Indeksi industrijske proizvodnje u BiH

Indeksi g/g		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
								Januar	Februar	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Jan-Juli
Industrijska proizvodnja	FBiH	108,6	107,9	88,4	104,2	102,5	95,7	102,2	114,4	112,3	109,7	107,0	104,3	99,2	106,9
	RS	101,0	117,8	110,5	105,2	105,1	96,2	98,6	104,9	97,8	109,0	103,5	105,6	120,9	105,7
fizički obim	BiH	107,1	111,0	93,4	104,2	103,5	95,9	101,5	111,3	108,0	110,0	106,5	105,1	105,9	106,9

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSR²

1.2. Tržište rada u BiH

Ukupan broj zaposlenih u BiH u junu 2013. godine je iznosio 686,3 hiljada lica što je za 0,6% manje u odnosu na isti mjesec 2012. godine. U javnom sektoru broj zaposlenih je uvećan u svim kategorijama (javna uprava, zdravstvo, obrazovanje) pri međugodišnjem poređenju. U privatnom sektoru broj zaposlenih lica u junu 2013. godine je najviše smanjen u djelatnostima građevinarstva, trgovine na veliko i malo i prerađivačkoj industriji (poređenje g/g). Ukupan broj nezaposlenih u BiH je u julu 2013. godine iznosio 553 hiljada lica što je za 2% više pri međugodišnjem poređenju, a stopa nezaposlenosti u BiH u junu je iznosila 44,4%. Prema anketi o radnoj snazi stopa nezaposlenosti u BiH u 2013. godini iznosi 27,5%.

Prosječna neto plata u BiH u junu 2013. godine je iznosila 822 KM i veća je za 0,1% u odnosu na isti mjesec 2012. godine. U oblasti privatnog sektora najveća smanjenja plata u posmatranom mjesecu su registrovana u djelatnostima građevinarstva, stručnim naučnim i tehničkim djelatnostima te oblasti umjetnosti, zabave i rekreacije (poređenje g/g). U javnom sektoru neto plate su u posmatranom mjesecu bile niže u svim oblastima (javna uprava, zdravstvo, obrazovanje) pri

¹ BHAS, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juli 2013. godine- prethodni podaci“, 25.08.2013. godine.

² U prikazanoj tabeli i grafikonu se nalaze godišnji kalendarski prilagođeni indeksi obima industrijske proizvodnje u BiH.

međugodišnjem poređenju. Prosječna penzija u BiH u julu 2013. godine je iznosila 336³ KM i nije se bitnije mijenjala u odnosu na isti mjesec 2012. godine.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2013.	687.710	0,1%
II 2013.	684.580	-0,1%
III 2013.	684.753	-0,3%
IV 2013.	684.656	-0,5%
V 2013.	685.294	-0,6%
VI 2013.	686.299	-0,6%
I-VI 2013.	685.549	-0,3%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2013.	554.640	2,5%
II 2013.	554.605	2,0%
III 2013.	553.580	2,0%
IV 2013.	549.519	1,7%
V 2013.	547.325	1,9%
VI 2013.	548.307	1,9%
VII 2013.	552.989	2,0%
I-VII 2013.	551.566	2,0%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2013.	829	0,4%
II 2013.	815	-0,4%
III 2013.	819	-0,5%
IV 2013.	824	0,1%
V 2013.	832	-0,5%
VI 2013.	822	0,1%
I-VI 2013.	824	-0,1%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2013.	336	-1,7%
II 2013.	337	0,1%
III 2013.	337	0,1%
IV 2013.	336	0,0%
V 2013.	336	-0,1%
VI 2013.	336	-0,1%
VII 2013.	336	0,1%
I-VII 2013.	336	-0,2%

Izvor: Agencija za statistiku BiH, Entitetski zavodi za zapošljavanje i Zavod za zapošljavanje BD, DEP kalkulacije

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Indirektni porezi bilježe skroman pad neto prihoda od 0,7% (g/g) u prvih sedam mjeseci 2013. godine i to uslijed rasta bruto prihoda od 1,3% praćenog znatno snažnijim porastom povrata sa JR UIO od 12,5% (g/g). Rast bruto prihoda je bio posljedica povećanja prihoda od PDV-a od 2,3% i akciza od 1,4% dok carine i putarine bilježe pad. Smanjenje neto prihoda je dovelo do smanjenja ukupno

³ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od BH entiteta.

alociranih sredstva različitim nivoima vlasti. Ovo je dodatno pogoršano snažnim porastom servisiranja vanjskog duga od 71,5% što je umanjilo sredstva doznačena za budžetsku potrošnju od 5,9% (g/g).

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (januar-juli)

	Milion KM		Rast g/g u %
	2012	2013	
Bruto prihodi	3.289	3.332	1,3%
<i>PDV</i>	2.250	2.301	2,3%
<i>Carine</i>	127	117	-7,9%
<i>Akcize</i>	737	747	1,4%
<i>Putarine</i>	158	155	-2,2%
<i>Ostali prihodi</i>	9	9	-0,5%
<i>Neusklađeni prihodi</i>	8	3	-66,0%
Povrat sredstava obveznicima sa JR UIO	502	565	12,5%
Neto prihodi	2.787	2.766	-0,7%
Ukupno raspodjela	3.285	3.330	1,4%
Minimalne rezerve	512	577	12,6%
Budžeti	2.773	2.754	-0,7%
Servisiranje vanjskog duga	188	323	71,5%
<i>FBiH</i>	118	207	75,6%
<i>RS</i>	70	116	64,5%
<i>BD</i>	0	0	4,7%
Raspoređeno nakon servisiranja vanjskog duga	2.585	2.431	-5,9%
<i>Institucije BiH</i>	433	432	-0,3%
<i>FBiH</i>	1.356	1.273	-6,1%
<i>RS</i>	714	645	-9,7%
<i>BD</i>	82	81	-0,8%

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Prema podacima entitetskih poreskih uprava, na nivou BiH je u prvih šest mjeseci 2013. ostvaren skroman godišnji rast prihoda od direktnih poreza, doprinosa, такси i sl od 1,6%. Pri tome je u FBiH zabilježen rast od 2,2%, te 0,6% u RS. Direktni porezi bilježe godišnji rast od 2% prije svega zahvaljujući prihodima u RS. S druge strane, blagi rast doprinosa od 0,3%, te такси i naknada od 8,8% je prije svega bio posljedica povećanja u FBiH. Porast u FBiH nakon sedam mjeseci je dodatno ojačan i iznosio je 3% (g/g). Podatci za RS na žalosti nisu bili dostupni u vrijeme pisanja.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl za period januar-juni

Naziv prihoda	FBiH jan-jul			RS jan-jun		
	miliona KM		rast u	miliona KM		rast u
	2012	2013	%	2012	2013	%
Direktni porezi	302,5	309,8	2,4	209,8	221,8	5,7
Porez na dohodak	156,5	159,1	1,7	125,0	124,0	-0,8
Porez na dobit	100,6	100,1	-0,5	75,3	81,5	8,3
Porezi građana	44,7	49,8	11,5	4,3	10,9	153,2
Ostali porezi	0,7	0,7	1,8	5,2	5,4	2,7
Ostale takse, kazne i naknade	225,4	262,0	16,2	143,8	143,7	-0,1
Doprinosi	1.498,2	1.515,7	1,2	629,1	623,6	-0,9
PIO	829,1	835,3	0,7	334,7	337,0	0,7
Zdravstvo	601,5	611,4	1,6	249,3	242,5	-2,7
Nezaposleni	67,6	69,0	2,1	17,5	17,1	-2,7
Dječija zaštita			-	25,9	25,1	-3,1
Zapošljavanje invalida			-	1,7	1,9	9,5
UKUPNO	2.026,1	2.087,5	3,0	982,7	989,0	0,6

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u julu 2013. godine registrovan rast cijena⁴ od 0,8% g/g odnosno za period I-VII 2013. godine 0,6% g/g. Gotovo sve CPI kategorije su zabilježile umjeren rast cijena. Cijene hrane i bezalkoholnih pića su veće za 1% u odnosu na isti mjesec 2012. godine. U kategoriji stanovanja, vodosnabdijevanja, el. energije, plina i dr. energenata cijene su u prosjeku bile veće za 0,7% g/g u posmatranom mjesecu dok se cijene u kategoriji transporta nisu bitnije mijenjale (0,1% g/g). Jedina kategorija sa značajnim međugodišnjim rastom cijena u julu 2013. godine je kategorija alkohola i duvana.

Tabela 4: Kretanje cijena odabranih kategorija u BiH – poređenje g/g (%)

	2013.							
	I	II	III	IV	V	VI	VII	I-VII
Hrana i bezalkoholna pića	2,8	1,6	1,4	1,4	1,3	2,1	1,0	1,7
Stanovanje, vodosnabdijevanje, el. energija, plin i drugi energenti	1,5	1,2	1,1	0,7	0,6	0,6	0,7	0,9
Transport	1,4	0,9	-0,9	-2,6	-2,4	-0,6	0,1	-0,6
Alkohol i duvan	6,4	6,2	6,6	6,2	6,5	6,5	6,4	6,4
Inflacija u BiH	1,3	1,0	0,6	0,4	0,4	1,0	0,8	0,6

Izvor: BHAS

⁴ Zbog promjene metodologije (u skladu sa preporukama MMF-a) direktno su korigovani podaci u kategoriji 3. „Odjeća i obuća“ te indirektno (kroz ponder) ukupan CPI indeks kada je u pitanju godišnja stopa promjene. Ove korekcije su izvršene s ciljem relnijeg prikaza promjena nivoa cijena na koje je uticala promjena metodologije.

3.2. Monetarni agregati

Za sedam mjeseci 2013. godine ukupna novčana masa (M2) iznosila je 15,4 mlrd. KM i veća je u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 4,9%, odnosno 712,6 mil. KM zbog povećanja i transakcijskog novca (M1) za 152,3 mil. KM, kao i kvazi novca (QM) za 560,2 mil. KM. M1 je za sedam mjeseci 2013. godine iznosio 6,5 mlrd. KM, dok je QM je iznosio 8,9 mlrd. KM. Detaljan pregled iznosa monetarnih agregata i godišnje stope promjene dane su u tabeli ispod.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Pričuveni novac (M0)	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u inozemnoj valuti	Ostali depoziti u inozemnoj valuti	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	3	4	5	6=4+5	7	8	9	10=7+8+9	11=6+10
01.2013.	5.726	2.337	3.736	6.073	2.667	1.081	5.038	8.787	14.860
02.2013.	5.750	2.358	3.722	6.080	2.681	1.071	5.030	8.782	14.863
03.2013.	5.641	2.403	3.839	6.242	2.716	1.062	5.107	8.884	15.127
04.2013.	5.720	2.424	3.837	6.261	2.755	1.047	5.100	8.901	15.162
05.2013.	5.759	2.408	3.864	6.272	2.807	1.071	5.081	8.959	15.231
06.2013.	5.762	2.441	3.817	6.259	2.777	1.157	5.043	8.976	15.235
07.2013.	5.992	2.502	3.951	6.453	2.762	1.116	5.040	8.918	15.371
Stope rasta g/g									
01.2013.	1,4%	1,7%	-1,8%	-0,5%	14,6%	0,0%	5,0%	7,0%	3,8%
02.2013.	3,9%	1,5%	0,0%	0,5%	12,9%	-4,3%	4,8%	5,9%	3,6%
03.2013.	3,3%	3,1%	2,5%	2,7%	14,2%	0,2%	6,5%	7,9%	5,7%
04.2013.	7,7%	2,6%	1,9%	2,1%	14,3%	1,3%	5,3%	7,4%	5,2%
05.2013.	12,9%	3,4%	2,2%	2,6%	15,0%	3,2%	4,1%	7,2%	5,3%
06.2013.	9,6%	3,6%	2,8%	3,1%	14,5%	6,1%	2,6%	6,5%	5,1%
07.2013.	13,8%	3,5%	1,7%	2,4%	16,4%	2,8%	2,9%	6,7%	4,9%

Izvor: CBBiH

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Za sedam mjeseci 2013. godine došlo je do povećanja osnovice za obračun obzvenih pričuva od 3% što je dovelo i do povećanja prosječnih obveznih pričuva. Prosječne obvezne pričuve za sedam mjeseci 2013. godine iznosile su 1,3 mlrd. KM i zabilježile su povećanje od 3% g/g. Stopa obvezne pričuve u promatranom razdoblju nije se mijenjala i iznosila je 8,5%. Prosječan saldo računa obveznih pričuva povećan je za 23,4% u odnosu na isto razdoblje prošle godine i iznosi 3,0 mlrd. KM, pa je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 20,2%.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5=4-3	6	7
01.2013.	14.913,3	1.267,6	2.998,7	1.731,1	8,5%	20,1%
02.2013.	14.908,2	1.267,5	2.985,3	1.717,7	8,5%	20,0%
03.2013.	14.893,7	1.264,9	2.943,5	1.678,6	8,5%	19,8%
04.2013.	15.003,8	1.274,5	2.893,8	1.619,3	8,5%	19,3%
05.2013.	15.083,6	1.283,1	2.988,2	1.705,1	8,5%	19,8%
06.2013.	15.061,6	1.282,2	2.940,9	1.658,7	8,5%	19,5%
07.2013.	15.062,9	1.283,4	3.040,5	1.757,1	8,5%	20,2%
Stopa rasta g/g						
01.2013.	-1,2%	-1,6%	-1,0%	-0,4%	-	-
02.2013.	1,1%	0,6%	4,8%	8,1%	-	-
03.2013.	1,6%	1,2%	5,5%	9,0%	-	-
04.2013.	3,1%	2,7%	7,2%	11,0%	-	-
05.2013.	3,4%	3,2%	22,8%	43,3%	-	-
06.2013.	3,0%	2,9%	21,9%	42,1%	-	-
07.2013.	3,0%	3,0%	23,4%	44,2%	-	-

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve za sedam mjeseci 2013. godine iznosile su 6,6 mlrd. KM i veće su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 11,8%, a u odnosu na kraj godine 1,2%. Investicije u vrijednosne papire koje imaju i najveće učešće u bruto deviznim pričuvama nastavile su rast (51,9% g/g) i u promatranom razdoblju iznosile su 4,6 mlrd. KM. S druge strane, depoziti kod nerezidentnih banaka koji su drugi po učešću u bruto deviznim pričuvama nastavili su negativan rast (-34,2% g/g) i na kraju sedam mjeseci 2013. godine iznosili su 1,7 mlrd. KM. Ostale stavke deviznih pričuva (zlato, SDR i inozemna valuta) na godišnjoj razini bilježe rast što je prikazano i u tabeli ispod.

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Razdoblje	Zlato	Držanje SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve	Neto devizne pričuve	Monetarna pasiva	Neto inozemna aktiva Centralne banke
1	2	3	4	5	6	7	8=2+...7	10	11	12=10-11
01.2013.	230,6	4,4	38,9	1.707,4	0,0	4.347,5	6.328,7	6.327,6	5.850,4	477,1
02.2013.	226,5	2,1	56,4	1.772,8	0,0	4.319,4	6.377,1	6.375,7	5.876,1	499,7
03.2013.	234,2	2,1	74,9	2.253,6	0,0	3.765,7	6.330,6	6.329,4	5.811,8	517,6
04.2013.	211,4	5,5	99,4	2.313,7	0,0	3.748,2	6.378,1	6.376,4	5.885,6	490,7
05.2013.	201,1	3,5	86,2	1.773,7	0,0	4.332,3	6.396,9	6.395,7	5.937,8	457,9
06.2013.	177,0	79,3	50,0	1.735,8	0,0	4.420,4	6.462,5	6.461,4	6.061,5	399,9
07.2013.	186,9	5,4	93,2	1.748,3	0,0	4.550,0	6.583,8	6.581,7	6.151,0	430,7
Stopa rasta g/g										
01.2013.	-	22,2%	-14,7%	-61,1%	-	134,1%	0,5%	0,5%	1,2%	-8,0%
02.2013.	43,6%	75,0%	-32,9%	-50,3%	-	82,2%	3,2%	3,2%	3,8%	-2,5%
03.2013.	49,7%	75,0%	4,8%	-33,8%	-	51,8%	3,5%	3,5%	3,8%	0,9%
04.2013.	34,3%	96,4%	13,6%	-27,8%	-	51,2%	7,5%	7,5%	8,1%	0,9%
05.2013.	28,2%	600,0%	-9,0%	-40,8%	-	74,5%	11,7%	11,7%	13,4%	-6,7%
06.2013.	11,4%	15760,0%	-47,4%	-41,3%	-	65,3%	9,8%	9,8%	12,4%	-18,5%
07.2013.	13,3%	92,9%	33,3%	-34,2%	-	51,9%	11,8%	11,8%	14,3%	-15,2%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Na kraju sedam mjeseci 2013. godine ukupni depoziti na računima poslovnih banaka u BiH iznosili su 13,6 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 5%. Promatrajući prema sektorima, najveći rast depozita bilježi sektor stanovništva (8,3% g/g) koji u ukupnim depozitima ima učešće od 58,5%. Za sedam mjeseci 2013. godini depoziti ovog sektora iznosili su 8,0 mlrd. KM. S druge strane, depoziti sektora nefinancijskih poduzeća koji u ukupnim depozitima imaju učešće od 24,5% bilježe stagnaciju. U promatranom razdoblju iznosili su 3,3 mlrd. KM. Depoziti sektora opće vlade i dalje imaju negativan rast (-2,9% g/g) i na kraju sedam mjeseci iznosili su 1,2 mlrd. KM. Međutim, negativan godišnji rast depozita opće vlade znatno je usporio na kraju sedmog mjeseca i najmanji je unazad 5 godina. Ostali depoziti, kao i depoziti stanovništva zabilježili su pozitivnu godišnju stopu rasta (7,5%) i iznosili su 1,1 mlrd. KM.

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2013.	01.	13.292,8	7.686,5	3.240,7	1.280,3	1.085,3
2013.	02.	13.272,8	7.799,8	3.173,7	1.219,1	1.080,2
2013.	03.	13.472,8	7.883,6	3.275,7	1.195,5	1.117,9
2013.	04.	13.440,3	7.924,6	3.312,2	1.143,1	1.060,3
2013.	05.	13.534,0	7.930,4	3.339,3	1.175,1	1.089,3
2013.	06.	13.474,5	7.931,1	3.321,2	1.126,2	1.095,9
2013.	07.	13.621,7	7.964,7	3.343,5	1.209,2	1.104,3
Stopa rasta g/g						
2013.	01.	2,9%	8,6%	-3,6%	-10,9%	4,1%
2013.	02.	2,9%	9,0%	-3,1%	-11,7%	-0,1%
2013.	03.	5,6%	9,8%	2,8%	-8,8%	3,3%
2013.	04.	4,7%	9,2%	2,1%	-10,0%	0,1%
2013.	05.	4,5%	8,8%	1,8%	-11,4%	2,4%
2013.	06.	3,9%	8,2%	1,5%	-14,6%	4,6%
2013.	07.	5,0%	8,3%	0,1%	-2,9%	7,5%

Izvor: CBBiH

3.6 Krediti

Dok rast ukupnih depozita g/g postepeno ubrzava od početka 2013. godine, rast ukupnih kredita g/g postepeno usporava zbog usporavanja rasta kredita nefinancijskim poduzećima i općoj vladi. Krediti nefinancijskim poduzećima imaju najveće učešće u ukupno plasiranim kreditima (51,3%) poslovnih banaka u BiH i na kraju sedam mjeseci 2013. godine iznosili su 8,3 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 2,1%. Iako krediti dani sektoru opće vlade čine svega 5,2% ukupnih kredita snažan rast ovih kredita u prethodnim razdobljima dao je značajan doprinos rastu ukupnih kredita. Iako za sedam mjeseci 2013. godine krediti dani ovom sektoru i dalje imaju pozitivan godišnji rast, taj rast značajno je usporio (10,3 postotna boda) u odnosu na početak godine. Krediti dani sektoru stanovništva čine 46,1% ukupnih kredita i u promatranom razdoblju iznosili su 6,9 mlrd. i veći su za 1,8% g/g. Krediti ostalim sektorima čine svega 0,7% ukupnih kredita, pa njihov rast ima zanemariv utjecaj na kretanje ukupnih kredita.

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2013.	01.	15.863,8	6.750,6	8.189,3	834,9	89,0
2013.	02.	15.911,2	6.750,1	8.237,8	834,2	89,2
2013.	03.	16.013,6	6.787,5	8.284,8	835,7	105,8
2013.	04.	16.114,9	6.802,1	8.350,7	851,7	110,7
2013.	05.	16.165,6	6.834,4	8.372,3	844,6	114,4
2013.	06.	16.138,7	6.876,2	8.300,9	846,9	114,7
2013.	07.	16.129,3	6.921,8	8.266,7	834,0	106,7
Stopa rasta g/g						
2013.	01.	3,3%	0,9%	3,6%	23,2%	4,3%
2013.	02.	3,4%	1,4%	3,5%	22,0%	11,1%
2013.	03.	3,6%	1,5%	3,7%	23,2%	15,5%
2013.	04.	3,6%	1,4%	3,7%	23,9%	14,6%
2013.	05.	3,1%	1,1%	3,2%	22,5%	3,1%
2013.	06.	2,9%	1,3%	2,6%	22,5%	9,1%
2013.	07.	2,5%	1,8%	2,1%	12,9%	11,4%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu julu 2013. godine ostvaren je promet u iznosu od 6,69 miliona KM što čini 43 % od ukupnog ostvarenog prometa na BiH berzama. Promet na SASE u mjesecu julu bilježi rast od 81,1 % odnosu na promet u istom mjesecu u 2012. godini.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu julu 2013. godine ostvaren je promet u iznosu od 8,87 miliona KM što čini 57 % od ukupnog prometa ostvarenog na BiH berzama. Promet na BLSE bilježi pad od 40 %. Ukupan promet u mjesecu julu na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) u iznosu od 15,57 miliona KM bilježi pad od 59 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2012. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-11	10.072.584	7.394.642	17.467.226
Jul-12	3.697.238	35.925.527	39.622.765
Jul-13	6.696.618	8.877.933	15.574.551

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu junu 2011, 2012 i 2013. godine je iznosila:

Tabela 11: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Jul-11	7.595.010.069,07	4.081.569.664,39	11.676.579.733,46
Jul-12	4.176.486.056,69	3.699.845.388,47	7.876.331.445,16
Jul-13	4.785.449.765,62	4.103.026.320,00	8.888.476.085,62

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu julu 2013. godine sa vrijednostima u mjesecu julu 2012. godine zabilježen je rast od 14,58 %, dok kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu julu 2013. godine bilježi rast od 10,9 % u poređenju sa vrijednosti u mjesecu julu 2012. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u julu 2013. godine bilježi rast od 12,85 % u odnosu na vrijednosti u mjesecu julu 2012. godine.

4. Vanjski sektor

U periodu I - VII 2013. godine izvoz je iznosio 4,9 milijardi KM, što je za 8,5% više nego u istom periodu 2012. godine, dok je uvoz iznosio 8,5 milijardi KM, što je za 1,5% manje nego u istom periodu prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 57,8%, dok je vanjskotrgovinski robni deficit iznosio 3,6 milijardi KM. Izvoz u zemlje CEFTA je iznosio 732 miliona KM, što je za 3,8% manje nego u istom periodu 2012. godine, dok je uvoz iznosio 891 milion KM, što je za 2% manje nego u istom periodu prethodne godine. Izvoz u zemlje EU je iznosio 3,6 milijardi KM, što je za 9,9% više nego u istom periodu 2012. godine, dok je uvoz iznosio 5,2 milijarde KM, što je za 1,5% manje nego u istom periodu prethodne godine.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za period januar - juli 2013. godine vidljivo je da su nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Najznačajnije mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju nafta i naftni derivati u iznosu od 1,2 milijarde KM u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je pad uvoza ove vrste proizvoda za 7,7%. Vrijednost ukupno uvezenih mineralnih proizvoda iznosi 1,6 milijardi KM. Na strani izvoza, izvezeno je 325 miliona KM električne energije što je godišnje povećanje od skoro 300%.

Bosna i Hercegovina je u periodu januar – juli 2013. godine uvezla mašine, aparate i transportne uređaje čiji je uvoz u prvih sedam mjeseci 2013. godine iznosio 1 milijardu KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz ove kategorije proizvoda se povećao za 1,5%. Na drugoj strani, izvoz mašina dostigao je vrijednost od 495 miliona KM i u odnosu na isti period prošle godine veći je za 7,2%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u periodu januar - juli 2013. godine uvezeno u iznosu od 872 miliona KM, i u odnosu na isti period prošle godine uvoz je veći za 4,3%.

Uvoz hemijskih proizvoda je manji za 2,7% u odnosu na prošlu godinu i za prvih sedam mjeseci 2013. godine dostigao je vrijednost od 872 miliona KM. Situacija na izvoznj strani ove kategorije proizvoda je slična. Izvoz za prvih sedam mjeseci ove godine imao je vrijednost od 295 miliona KM što je rezultiralo padom izvoza od 1,7% u odnosu na isti period prošle godine.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 772 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Uvoz baznih metala u period januar – juli 2013. godine u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast za 0,7%.

Na strani izvoza baznih metala situacija je nešto lošija, jer je u prvih sedam mjeseci 2013. godine pad izvoza iznosio 4,6%, a posmatrano vrijednosno BiH je na inozemna tržišta izvezla 1 milijardu KM ove kategorije proizvoda. Vrlo je bitno pronaći načina za uspješniji izvoz baznih metala, jer oni najznačajniji izvozni potencijal BiH.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u period januar – juli 2013. godini ostvarila je izvoz od 536 miliona KM. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja doživio je rast od 11,2%.

Tabela 12: Vanjska trgovina

u 000 KM	Januar – Juli 2012	Januar – Juli 2013	Promjena 2013/2012
IZVOZ	4.564.106	4.950.083	8,5%
UVOZ	8.698.350	8.568.276	-1,5%
TRGOVINSKI DEFICIT	-4.134.244	-3.618.193	-12,5%

Izvor: BHAS

5. Strane direktne investicije

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana ulaganja u drugom kvartalu 2013. godine su iznosila 46,48 miliona KM odnosno ulaganja u prvome polugodištu su iznosila 117,65 miliona KM što predstavlja smanjenje ulaganja za oko 61,3% u odnosu na ulaganja u prvom polugodištu prošle godine godine.

Ulaganja po kvartalima u 2011., 2012. i 2013. godini daju se u tabeli ispod.

Tabela 13: Strane direktne investicije

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2011	93,1	99,5	107,8	128
2012	-4,98	309,27	78,96	47,14
2013	71,24	46,48		

Prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa najveća ulaganja u prvom polugodištu 2013. godine su bila elektroenergetski sektor i to od strane „ETF Rudnik i termoelektrana Stanari“ d.o.o. Stanari u iznosu 67,35 miliona KM, „Comsar energy RS“ u ukupnom iznosu od 9,55 miliona KM zatim ulaganje u oblasti telekomunikacija firmu u Aneks d.o.o. u iznosu 10,1 miliona KM. Značajna su i ulaganja „Al Jazeera Network“ u iznosu od 6,11 miliona KM te „Euro Media limited Broadcasting Company“ d.o.o. Sarajevo u iznosu od 3,32 miliona KM. Za ovaj period je još interesantno da je „NLB Leasing“ imala ulaganje 18,58 miliona KM ali u istome periodu i povlačenje kapitala od 14,56 miliona KM tako da je ukupno ulaganje iznosi 4,02 miliona KM. Pored ovoga povlačenja kapitala značajno je i povlačenje kapitala od strane ulagača iz firme „Mlijekoprodukt“ d.o.o. Kozarska Dubica u iznosu od 14,5 miliona KM.

Ulaganje u mjesecu julu je negativno i iznosi -2,59 miliona KM a najveći iznos se odnosi na povlačenje stranog kapitala iz firme „Top Farm“ d.o.o. Nova Topola Gradiška

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u prvih sedam mjeseci 2013. godine bila znatno pozitivnija u odnosu na prethodnu godinu, ali da je zbog trendova koji ukazuju na slab ekonomski rast u okruženju karakterisan padom nekih od važnijih bh. izvoznih tržišta u drugom polugodištu tekuće godine potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu, zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.